

Zaaknummer : 00535421
Ons Kenmerk : ODH-2019-00031496
Datum : - 1 APR. 2019

Beschikking

Wet natuurbescherming - Soortenbescherming

Onderwerp

Op 20 november 2018 hebben wij een aanvraag om ontheffing ontvangen als bedoeld in artikel 3.8, eerste lid van de Wet natuurbescherming. De aanvraag betreft de uitvoering van werkzaamheden aan watergangen en greppels (verbreding watergangen en aanleg natuurvriendelijke oevers) ter plaatse van een nieuw te realiseren recreatiepark 'Groenland' aan de Dorpsdijk nr. 8 te Ooltgensplaat in de gemeente Goeree-Overflakkee.

Ontheffing is gevraagd voor het opzettelijk verstoren van individuen en het vernielen van vaste rust- en verblijfplaatsen van de Noordse woelmuis (*Microtus oeconomus*).

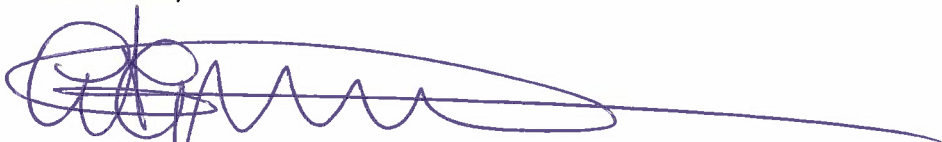
Besluit

Wij besluiten:

- I. de aangevraagde ontheffing te verlenen;
- II. dat deze ontheffing uitsluitend geldt voor het overtreden van artikel 3.5, tweede lid voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de Noordse woelmuis en artikel 3.5, vierde lid inzake het beschadigen en vernielen van rustplaatsen en functioneel leefgebied;
- III. de voorschriften 1 t/m 4 te verbinden aan deze ontheffing;
- IV. de aanvraag van 20 november 2018 en de aanvullende stukken van 1 februari 2019 onderdeel te laten zijn van deze ontheffing;
- V. dat deze ontheffing geldig is vanaf de datum van dit besluit t/m 31 oktober 2023.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

ing. L. Hopman
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

VOORSCHRIFTEN

Algemene voorschriften

- 1 De ontheffinghouder dient:
 - a de start van de werkzaamheden schriftelijk te melden;
 - b eventuele wijzigingen gedurende de uitvoering een week van te voren schriftelijk te melden;
 - c de beëindiging van de werkzaamheden uiterlijk één week van te voren te melden.

Voorgaande meldingen dienen gericht te worden aan de Unit Groen Bodem en Opsporing van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, Postbus 550, 3300 AN te Dordrecht, telefoonnummer 078-7708585, e-mailadres meldingwnb@ozhz.nl onder vermelding van flora en fauna.

- 2 De ontheffinghouder is ervoor verantwoordelijk dat zijn personeel of derden welke betrokken zijn bij de uitvoering van het project, op de hoogte zijn van de voorschriften in deze ontheffing en de maatregelen in het Ecologisch werkprotocol. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en het ecologisch werkprotocol op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.

Specifieke voorschriften

- 3 De werkzaamheden dienen ecologisch begeleid te worden door een deskundige¹ op het gebied van de Noordse woelmuis.

De ontheffinghouder dient, met inachtneming van de voorschriften in deze ontheffing, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in het Projectplan van 7 november 2018 en de Notitie van 1 februari 2019. Deze zijn samengevat als volgt:

 - Na de heifase van fase 1 en de bouw van de huizen van fase 1 zullen er jonge rietplanten (jaarlingen) ingeplant worden langs de oevers van fase 1 om snel een nieuw biotoop te creëren voor de Noordse woelmuis. Daarna worden pas de oevers van fase 2 aangepast;
 - De vegetatie in en langs de sloten en greppels wordt kort gehouden (vegetatie maximaal 10 centimeter hoog) tot na afloop van de werkzaamheden aan de watergangen. Hierdoor blijft het plangebied tot na de werkzaamheden ongeschikt voor de Noordse woelmuis waardoor voorkomen wordt dat er ten tijden van de werkzaamheden dieren aanwezig zijn welke kunnen worden verstoord, gedood of verwond.
 - Het toekomstige maaibeheer en het baggeren van de watergangen,- voor zover dit onder de verantwoordelijkheid valt van de Vereniging van Eigenaren (VVE)-, wordt afgestemd op de Noordse woelmuis.

¹ Onder een deskundige wordt verstaan:

- Hij/zij heeft een afgeronde hbo- of universitaire opleiding, met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie;
- Hij/zij heeft een afgeronde mbo-opleiding, met als zwaartepunt de flora en fauna, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten;
- Hij/zij is werkzaam voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus;
- Hij/zij is als ecooloog of adviseur/specialist ecologie werkzaam voor een (semi)overheidsinstantie zoals het Ministerie van Economische Zaken, het Ministerie van Defensie, Rijkswaterstaat, het Rijksvastgoedbedrijf, provincies, waterschappen, hoogheemraadschappen, gemeenten, omgevingsdiensten en drinkwaterbedrijven
- Hij/zij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de soortenbescherming en is werkzaam of aangesloten bij de volgende Nederlandse organisaties: Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied;
- Hij/zij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de monitoring en/of bescherming van desbetreffende beschermde soorten.

- 4 In aanvulling op voorschrift 3, stellen wij ten aanzien van het toekomstige maaibeheer van de watergangen het volgende: Uiterlijk 3 maanden voordat het maaibeheer wordt ingevoerd, dient een concreet maaiplan ter goedkeuring worden voorgelegd aan de Omgevingsdienst Haaglanden, e-mailadres vergunningen@odh.nl o.v.v. het zaaknummer 535421 en een afschrift dient te worden verzonden naar Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (zie vs. 1).

AANWIJZINGEN VOOR GEBRUIK

- Voor alle soorten - beschermd én onbeschermd - geldt de zorgplicht ex artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming. Op grond hiervan dient zoveel als redelijkerwijs mogelijk is schade aan deze soorten te worden voorkomen.
- Gedurende de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Wet natuurbescherming. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 20 november 2018 hebben wij een aanvraag om ontheffing ontvangen als bedoeld in artikel 3.8, eerste lid van de Wet natuurbescherming. De aanvraag betreft de uitvoering van werkzaamheden aan watergangen en greppels (verbreding watergangen en aanleg natuurvriendelijke oevers) ter plaatse van een nieuw te realiseren recreatiepark 'Groenland' aan de Dorpsdijk nr. 8 te Ooltgensplaat in de gemeente Goeree-Overflakkee.

Ontheffing is gevraagd voor het opzettelijk verstoren van individuen en het vernielen van vaste rust- en verblijfplaatsen van de Noordse woelmuis (*Microtus oeconomus*).

Bij de aanvraag zijn de volgende stukken gevoegd:

- Aanvraagformulier, 20-11-2018;
- *Projectplan recreatiepark Groenland te Ooltgensplaat*, Aqua-Terra Nova B.V., rapportnr. 217164/Aqua-Terra Nova 306 FF/ML, 7 november 2018 (verder: **projectplan**) ;
- *eDNA-onderzoek Groenland te Ooltgensplaat*, Aqua-Terra Nova B.V., rapportnr. 217164/AQT 305 FF/ML, 26 september 2018 (verder: **onderzoek**);
- *Voortoets Groenland te Ooltgensplaat*, Aqua-Terra Nova B.V., rapportnr. 217164/AQT 305 FF/ML, 26 september 2018 (verder: **voortoets**);
- Notitie flora en fauna op- en afrit van recreatiepark Groenland te Ooltgensplaat, Aqua-Terra Nova B.V., kenmerk: 217164/AQT303FF/ML, 27 juni 2018 (verder: **Notitie FF**).

Op 1 februari 2019 zijn in aanvulling op de aanvraag de onderstaande documenten ontvangen:

- *Ecologisch werkprotocol Recreatiepark Groenland te Ooltgensplaat* [concept], Aqua-Terra Nova B.V., rapportnr. 217164/AQT307FF/ED, 31 januari 2019 (verder: **werkprotocol**);
- Notitie beantwoording vragen, Aqua-Terra Nova B.V., kenmerk: 217164/AQT201FF/EvD, 1 februari 2019 (verder: **Notitie**);
- Bijlage 2 Bestemmingsplan: Flora- en faunaonderzoek, Adviesbureau RBOI, kenmerk: 183.11217.00 (ongedateerd);

Procedure

Titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 5.1 van de Wnb zijn toegepast op deze beschikking.

Doordat de aangeleverde gegevens onvolledig waren, is de procedure op 21 december 2018 opgeschort en is verzocht om aanvullende gegevens. Op 1 februari 2019 zijn aanvullende gegevens ontvangen en is de procedure hervat.

Bevoegd gezag

De handeling wordt verricht binnen de provincie Zuid-Holland. Gelet op de bepalingen in artikel 1.3 van de Wnb zijn wij het bevoegd gezag voor de beoordeling van de aanvraag.

Toetsingskader en grondslag beschikking

De aanvraag is getoetst aan artikel 3.8 van de Wnb en de Beleidsregel uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland.

De Noordse woelmuis is een van nature in Nederland in het wild levend dier genoemd in bijlage IV, onderdeel a bij de Habitatrichtlijn.

Op grond van artikel 3.5 van de Wnb is het verboden om:

- de Noordse woelmuis opzettelijk te doden of te vangen (eerste lid);
- de Noordse woelmuis opzettelijk te verstoren (tweede lid);
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de Noordse woelmuis te beschadigen of te vernielen (vierde lid).

Beoordeling

Aanvraag

Sprake is van het uitvoeren van werkzaamheden aan watergangen en greppels ter plaatse van een agrarisch perceel aan de Dorpsdijk te Ooltgensplaat (Goeree-Overflakkee). Het plangebied wordt in het zuiden omsloten door een bestaand recreatiepark 'De Ventjager' en aan de oostzijde ligt het Natura 2000-gebied 'Krammer-Volkerak' nabij (ca. 135m). Het huidige perceel bestaat uit grasland dat deels in gebruik is als paardenwei en deels bestaat uit een verruigd (nat) gedeelte met opslag van riet en wilg. Een klein gedeelte van het plangebied betreft een geasfalteerde oprit met aan de ene zijde bomen en struweel en aan de andere zijde begroeiing met gras. Het plangebied wordt verder omringd door sloten met een steile maar onbeschoeide oever. Het planvoornemen is om de watergangen te verbreden en te verdiepen vanuit de opgave voor watercompensatie en om natuurvriendelijke oevers en plasbermen aan te leggen. Deze zullen worden ingericht zonder beschoeiing met rietbeplantingen (figuur 3.2, projectplan). Aan de noord- en oostzijde van het recreatiepark Groenland betreft dit een plasberm met een rietoever van 1,8 meter breed. Aan de zuidwestzijde van het recreatiepark wordt een watergang met een natuurvriendelijke oever van 3,8 meter breed aangelegd. Dit is exclusief de breedte van de watergang zelf. In de huidige situatie betreffen dit sloten van circa 1 tot 2 meter breedte, zonder rietoever of plasberm. Uiteindelijk zullen de watergangen deel uit gaan maken van een nieuw te realiseren duurzaam en groen recreatiepark genaamd "Groenland".

De werkzaamheden aan de watergangen en greppels (tevens bouw van het recreatiepark) wordt gefaseerd uitgevoerd. Fase 1 is het westelijke deel van het plangebied, fase 2 het oostelijke deel (zie bijlage 2, projectplan).

Overtreding verbodsbepaling(en)

Om te bepalen of er sprake is van overtreding van de Wnb is een voortoets uitgevoerd. Op basis van de voortoets kon de aanwezigheid van de Noordse woelmuis niet worden uitgesloten en is op 12 juli 2018 nader veldonderzoek uitgevoerd naar aanwezigheid van sporen (keutels en gangen) die de aanwezigheid van de soort bevestigen. Hierbij is ook gebruik gemaakt van eDNA-bemonstering. Voor de bemonstering zijn de volgende inspanningen geleverd:

- Er zijn 2 keutel-mengmonsters verzameld waaruit (na zuivering, extractie en controle-analyse) met behulp van een real-time quantitative PCR het DNA is gedetecteerd. Uit onderzoek van de zoogdiervereniging blijkt dat deze onderzoeksmethode een detectiekans van 100% benadert. Daarentegen leidt conventioneel loopvallenonderzoek slechts tot een detectiekans van 70% per locatie (Herder et al. 2015).
- Er zijn drie watermonsters verzameld (zie figuur 2.1 veldonderzoek) langs een traject van circa 50 meter. Langs ieder traject zijn 27 subsamples van 35 mL verzameld. Deze 27 subsamples zijn vermengd tot één monster. Per sample is ongeveer één liter water gefiltreerd. Het sample is in het veld gefiltreerd met behulp van een polyethersulfone filter met een poriegrootte van 0,22 µm. Het eDNA van de doelsoorten

blijft achter op het filter. Het filter is geconserveerd in een CTAB buffer voorafgaand aan de eDNA extractie in het laboratorium.

De resultaten van het onderzoek zijn als volgt:

In één van de watermonsters is eDNA van Noordse woelmuis aangetroffen. Ook bleken beide keutelsonsters afkomstig te zijn van de Noordse woelmuis (tabel 4.1, veldonderzoek). Nu aanwezigheid van de soort op grond van het veldonderzoek is vastgesteld is het terrein vervolgens nader geanalyseerd op functionaliteit, waarbij ook de bekende aanwezigheid van andere muizensoorten (aardmuis, veldmuis, rosse woelmuis) is betrokken, omdat deze soorten in de drogere delen geduchte concurrenten zijn voor de Noordse woelmuis. Uit deze analyse volgt dat:

- De omgeving van het plangebied - gezien de gebiedskenmerken en concurrentie met andere muizensoorten - niet aantrekkelijk is voor de Noordse woelmuis;
- Tussen de akkers en langs de groengebieden rondom het plangebied begroeide sloten en natte greppels aanwezig zijn. Tijdens het veldbezoek van 12 juli was het al enige maanden zeer droog weer. Daarom is ervan uitgegaan dat deze sloten en greppels onder normale omstandigheden natter zijn. De sporen van de Noordse woelmuis zijn ook aangetroffen in zo'n greppel, een droogstaande sloot en in het water van een waterhoudende sloot. Hoewel de sloten en greppels smal zijn en niet alle sloten en greppels geschikt zijn voor de Noordse woelmuis, vormen deze wel een kleinschalig netwerk tussen de akkers waar de Noordse woelmuis gebruik van kan maken;
- Op de weilanden geen sporen van Noordse woelmuizen zijn aangetroffen.
- De Noordse woelmuis voorkomt in het naastgelegen Natura 2000-gebied 'Krammer-Volkerak' waar sprake is van zeer geschikt (buitendijks) leefgebied.

Uit bovenstaande wordt geconcludeerd dat de sloten en greppel aan de noord- en oostzijde van het plangebied deel uitmaken van een netwerk van sloten en greppels die door de Noordse woelmuis gebruikt wordt. Vanwege de kleinschaligheid van dit netwerk en het feit dat het plangebied niet in verbinding staat met andere greppels, kreken of sloten op het eiland, betreft het niet de kern van het leefgebied van de Noordse woelmuis. Deze bevindt zich in het Natura 2000-gebied Krammer-Volkerak ten oosten van het plangebied. Het gaat in het plangebied om passanten of dispersie van individuen vanuit het nabijgelegen N2000-gebied.

De geleverde onderzoeksinspanningen achten wij afdoende om het effect van de werkzaamheden aan de watergangen en greppels op de Noordse woelmuis in beeld te brengen. Nu vaststaat dat ten gevolge van de activiteiten er (tijdelijk) leefgebied verdwijnt of wordt aangetast en dat daarmee mogelijk ook individuen kunnen worden verstoord is sprake van het overtreden van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb.

Voorgestelde maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de Noordse woelmuis tot een minimum te beperken worden maatregelen voorgesteld zoals beschreven in hoofdstuk 6 van het projectplan en hoofdstuk 4 van het ecologisch werkprotocol. In essentie zijn de voorgestelde maatregelen als volgt:

- Werkzaamheden worden uitgevoerd onder toezicht van een ter zake kundige op het gebied van de Noordse woelmuis.
- Er is een ecologisch werkprotocol opgesteld. Deze is aanwezig op locatie. De inhoud van dit ecologische werkprotocol is bij de betrokken werknemers bekend, door middel van een startoverleg en een toolboxmeeting op het gebied van ecologie. De activiteiten worden aantoonbaar volgens dit ecologisch werkprotocol uitgevoerd en bijgehouden middels een logboek.
- De aanleg van de natuurvriendelijke oevers wordt in 2 fasen uitgevoerd in lijn met de bouwwerkzaamheden van het recreatiepark. Begonnen wordt in 2019 bij de oevers van fase 1 (noordkant). Hier wordt tegen de klok in gewerkt om natuurvriendelijke oevers aan te leggen. De aanleg van de natuurvriendelijke oevers voor fase 2 zal naar verwachting begin 2020 uitgevoerd worden. Hierbij wordt eveneens tegen de klok in gewerkt.
- Na de heifase van fase 1 en de bouw van de huizen van fase 1 zullen er jaarlingen ingeplant worden (jonge rietplanten) om snel een nieuw biotoop te creëren voor de Noordse woelmuis aan de oeverranden van fase 1. Dit zal aan het begin van het groeiseizoen van 2020 zijn. Hierdoor zal in 2020 in fase 1 een nieuwe rietkraag groeien. Deze zal in 2021 een geschikt habitat voor Noordse woelmuis bieden. Voor fase 2 zal dit in 2022 het geval zijn. Na afronding van fase 1 kunnen de Noordse woelmuizen in dit gedeelte van het plangebied verblijven. Daarna worden pas de oevers van fase 2 aangepast.
- De vegetatie in en langs de sloten en greppels wordt kort gehouden (vegetatie maximaal 10 centimeter hoog) tot na afloop van de werkzaamheden aan de watergangen. Hierdoor blijft het plangebied tot na de werkzaamheden ongeschikt voor de Noordse woelmuis, waardoor voorkomen wordt dat er tijdens de werkzaamheden dieren aanwezig zijn die kunnen worden verstoord, gedood of verwond. Hierbij wordt opgemerkt dat de sloten en greppels in het plangebied door de maaiactiviteit van het Waterschap Hollandse Delta in oktober 2018 (buiten het project om) reeds ongeschikt zijn gemaakt voor de Noordse woelmuis. Deze werkzaamheden zijn uitgevoerd in het kader van onderhoud. Conform het Kennisdocument Noordse woelmuis is oktober een geschikte periode voor het maaien en korthouden van de vegetatie ten behoeve van het ongeschikt maken van het leefgebied. Aanvrager zal deze situatie in stand houden totdat de natuurvriendelijke oevers gereed zijn.
- Na realisatie van het recreatiepark met de natuurvriendelijke oevers zal het maaibeheer van het gerealiseerde rietland worden afgestemd op de Noordse woelmuis. Het rietland wordt gefaseerd in ruimte en tijd gemaaid door bijvoorbeeld één maal per 2 à 3 jaar te maaien en daarbij stroken van minimaal 5 meter breed te laten staan.
- Het baggeren van de watergang zal, - voor zover deze onder verantwoordelijkheid valt van de vereniging van eigenaren (VvE) - (parkzijde), uitgevoerd worden door te baggeren vanaf een kant met ongeschikt habitat voor de Noordse woelmuis. Ook de plek waar de bagger op gestort wordt, is ongeschikt habitat. Indien dit niet mogelijk is, zal een zo klein mogelijk deel van het biotoop voorafgaand aan het baggeren ongeschikt worden gemaakt, bijvoorbeeld door de aanwezige vegetatie kort af te maaien.
- Een intentieverklaring voor de VvE is opgesteld en opgenomen in het ecologisch werkprotocol (bijlage 5 Ecologisch werkprotocol). Voor de bouw van de woningen zal verder een brochure gemaakt worden om de nieuwe bewoners te informeren over Noordse woelmuis met vriendelijke maatregelen en omgang met het riet langs de sloten. Een voorlichtingsbijeenkomst zal georganiseerd worden om voorlichting te geven over de Noordse woelmuis en zo een aantal afspraken vast te leggen beheer bij de VvE, zodat beheer vastgelegd kan worden.

- Het baggeren, - voor zover dit valt onder de verantwoordelijkheid van het Waterschap (akkerzijde)² - zal vanaf de akker plaatsvinden middels de gedragscode Unie van Waterschappen. Hiervoor zal de ontwerp-gedragscode "Bestendig beheer en onderhoud en ruimtelijke ontwikkeling en inrichting" in de nabije toekomst gaan gelden. Hierin staat beschreven dat het Waterschap in het kader van het maaien van de oevers en het schonen van de watergangen met de volgende punten rekening zal moeten houden:
- Als de oever leefgebied is van de waterspitsmuis of Noordse woelmuis dienen de werkzaamheden zo te worden uitgevoerd dat de oevers niet worden beschadigd, ook als wordt gekozen voor de 'habitatbenadering'. Op deze plaatsen dient minimaal 50% van de vegetatie te blijven staan (ook in najaar en winter).
- Schoonsel wordt niet in de leefgebieden van de waterspitsmuis en/of de noordse woelmuis gedeponeed.

Staat van instandhouding

De omgeving van het plangebied is op basis van de gebiedskenmerken niet aantrekkelijk voor de Noordse woelmuis (zie figuur 5.3 projectplan). De omliggende akkers zijn intensief bebouwd en droog. Deze zijn niet geschikt voor Noordse woelmuizen. Ook de bebouwde kom en groengebieden rond het plangebied zijn door het droge habitat met geen of weinig extensief groen, matig geschikt. De watergangen in het plangebied zijn verder smal, vallen droog bij langdurig droog weer en staan onder invloed van verlanding door ingroeien riet. Ook wordt er in de huidige situatie bij het maaibeheer geen rekening gehouden met de soort. Op basis van de gebiedskenmerken (te klein en beperkt gebruik), het onderzoek en de nabijheid van het Natura 2000-gebied Krammer-Volkerak wordt geconcludeerd dat het netwerk van sloten en greppels rondom het plangebied geen deel uitmaken van een zelfstandige populatie Noordse woelmuizen, maar uitsluitend worden gebruikt door passanten, afkomstig van de populatie van het naastgelegen Natura 2000-gebied. Door de verbreding van de watergangen, de realisatie van de natuurvriendelijke oevers en plasbermen met rietland en het verdiepen van de watergangen worden de sloten en greppels rondom het plangebied vernat en daarmee in structurele zin op een duurzame wijze verbeterd in functionaliteit voor de Noordse woelmuis ten opzichte van de huidige situatie.

Ook het toekomstige beheer (gefaseerd maaien) wordt afgestemd op de aanwezigheid van de soort. Omdat het toekomstige maaibeheer in de aanvraag en de geleverde aanvullingen niet nader in detail zijn uitgewerkt in tijd en ruimte, is hiervoor een aanvullend voorschrift gesteld (voorschrift 4), zodat het beheer op een duurzame wijze is verzekerd.

De omstandigheden voor de Noordse woelmuis worden op een duurzame manier bevorderd. Er wordt een kleine stepstone ontwikkeld die het netwerk van leefgebieden buiten het Natura 2000-gebied versterkt. De werkzaamheden hebben tenslotte slechts een tijdelijk negatief effect op de (thans beperkte) functionaliteit van het plangebied voor de Noordse woelmuis. De werkwijze is verder zodanig dat negatieve effecten op de soort tot een minimum worden beperkt. Zo worden de huidige watergangen die nu door het Waterschap reeds kort zijn gemaaid kort gehouden zodat er geen Noordse woelmuizen ten gevolge van de werkzaamheden kunnen worden gedood. Verder is sprake van een ecologisch werkprotocol, het versneld tot ontwikkeling brengen van de rietlanden middels inplanten van rietstekken en een gefaseerde aanleg. Dit laatste maakt dat na afronding van fase 1 de Noordse woelmuizen in dit gedeelte van het plangebied kunnen verblijven, voordat de oevers van fase 2 worden aangepast. Daarbij zijn te allen tijde de rietkragen langs de watergangen van het naastgelegen recreatiepark 'De Ventjager' beschikbaar voor de Noordse woelmuis. Hetzelfde geldt voor het rietveld achter dit recreatiepark.

Er is niet precies aan te geven hoe groot de populatie Noordse woelmuizen in het Krammer-Volkerak gebied is. Uit het Beheerplan N2000-gebied Krammer-Volkerak (ontwerpbesluit) komt naar voren dat de Noordse woelmuis in Nederland in 600 kilometerhokken voorkomt. Een inschatting is gemaakt van de maximale populatiegrootte in het Natura-2000 gebied Krammer-Volkerak nabij Ooltgensplaat (zie: Notitie). Dit gebied

² Dit is de steile kant van de watergang en de akker is ongeschikt habitat voor de Noordse woelmuis

bevat ongeveer 3 kilometerhokken aan geschikt habitat. Deze kilometerhokken kunnen op basis van de territoriumgrootte van vrouwtjes en mannetjes, die volgt uit het Kennisdocument Noordse woelmuis, maximaal 7500 individuen bevatten. Het weren van enkele individuen in het plangebied heeft daarom geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van de metapopulatie in het Natura-2000 gebied op de korte termijn. Op de lange termijn zal juist extra leefgebied gecreëerd worden voor de Noordse woelmuis aan de randen van het recreatiepark.

Op grond van het vorenstaande zijn wij van mening dat de maatregelen, met inachtneming van de voorschriften, voldoende zijn om negatieve effecten te voorkomen dan wel tot een minimum te beperken en dat de werkzaamheden aan de watergangen in het plangebied niet leiden tot verslechtering van de gunstige staat van instandhouding van de Noordse woelmuis.

Ecologisch werkprotocol

De start van de werkzaamheden dient gemeld te worden bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. De werkzaamheden en de wijze waarop maatregelen worden uitgevoerd zijn in een ecologisch opgenomen. Dit protocol dient op de locatie aanwezig te zijn. Hierdoor weten ook de uitvoerders op welke wijze de werkzaamheden zorgvuldig moeten worden uitgevoerd. Wij hebben dit in voorschrift 2 vastgelegd.

Belangenonderbouwing

De ontheffing is aangevraagd op grond van het belang 'bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats'. De werkzaamheden aan de watergangen hebben als doel het verbeteren van de biodiversiteit en de ecologische verbindingen in en in de omgeving van het plangebied. De huidige smalle en droogvallende sloten en greppels rondom het plangebied worden vernat en er worden bredere rietoevers aangelegd. Hierdoor wordt er meer geschikt habitat gecreëerd voor de Noordse woelmuis. Ook het beheer (gefaseerd maaien) wordt afgestemd op de aanwezigheid van Noordse woelmuis. In de huidige situatie is dit niet aan de orde. De omstandigheden voor de Noordse woelmuis worden daardoor op een duurzame wijze bevorderd.

Gelet op het voorgaande, zijn wij van oordeel dat het aangevoerde wettelijk belang voldoende onderbouwd is om de (tijdelijke) negatieve effecten op de Noordse woelmuis, die als gevolg van de uitvoering van de activiteit optreden, te rechtvaardigen.

Geen andere bevredigende oplossing

Het project is locatiegebonden vanwege de relatie met het te ontwikkelen recreatiepark 'Groenland'. Groenland heeft als doelstelling het groenste recreatiepark van Nederland te worden. De recreatiewoningen worden gasloos gebouwd en het wordt het eerste recreatiepark in Nederland met all-electric woningen met voorzieningen voor elektrische voertuigen (nul op de meter). Een groene inrichting van de watergangen en groenstroken in en rond het park passen bij het duurzame karakter van het park. De aanleg van natuurvriendelijke oevers met plasbermen en rietland in combinatie met het verbreden van de watergangen is positief voor de lokale flora en fauna (inclusief de Noordse woelmuis) en biedt extra mogelijkheden voor waterberging. In de huidige situatie zijn er poldersloten met een steile oever. Het totale areaal aan geschikt leefgebied voor de Noordse woelmuis wordt dus als gevolg van de aanpassingen aan de watergangen vergroot. De werkwijze is daarnaast optimaal afgestemd op de aanwezigheid van de Noordse woelmuis (zie ook staat van instandhouding).

Gelet op de noodzaak en wijze van uitvoering zijn wij van mening dat er voldoende is aangetoond dat geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Door de gekozen wijze en periode van uitvoering, wordt schade aan de soort zoveel mogelijk voorkomen.

Samenhangende besluiten

Er kunnen nog andere bepalingen van kracht zijn, op grond waarvan vergunningen, toestemmingen, ontheffingen of meldingen benodigd zijn om de gevraagde activiteit te kunnen uitvoeren.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande kan de gevraagde ontheffing op grond van artikel 3.8, eerste lid van de Wnb worden verleend.